

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОСТІР

Збірник наукових праць

№ 194, 2024

м. Дніпро

Головний редактор:

Орловська Ю.В., д.е.н., професор, завідувач кафедри економічної теорії та міжнародних економічних відносин Українського державного університету науки і технологій.

Члени редакційної колегії:

Андрусів У.Я., к.е.н., доцент кафедри, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу.
Бірюченко С.Ю., к.е.н., доцент кафедри, Державний університет «Житомирська політехніка».
Божанова В.Ю., д.е.н., професор кафедри, Український державний університет науки і технологій.
Булатова О.В., д.е.н., професор кафедри міжнародних фінансів Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
Губа М.І., к.е.н., доцент кафедри, Херсонський національний технічний університет.
Довгаль О.А., д.е.н., професор кафедри, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна.
Євтушенко Н.О., д.е.н., професор кафедри, Державний університет телекомунікацій (м. Київ).
Зварич І.Я., д.е.н., завідувач кафедри, Західноукраїнський національний університет.
Касян С.Я., к.е.н., завідувач кафедри, НТУ «Дніпровська політехніка».
Кахович О.О., к.держ.упр., завідувач кафедри, Український державний університет науки і технологій.
Каховська О.В., д.е.н., професор кафедри, Український державний університет науки і технологій.
Корнієвський С.В., к.держ.упр., доцент кафедри, Український державний університет науки і технологій.
Морозова Є.П., к.е.н., завідувач кафедри, Український державний університет науки і технологій.
Морозова С.А., к.е.н., доцент кафедри, Український державний університет науки і технологій.
Пархоменко-Кутевіл О.І., д.держ.упр., завідувач кафедри, Університет Григорія Сковороди в Переяславі.
Пирог О.В., д.е.н., завідувач кафедри, Національний університет «Львівська політехніка».
Поповиченко І.В., д.е.н., професор кафедри, Український державний університет науки і технологій.
Свірко С.В., д.е.н., професор кафедри, Державний університет «Житомирська політехніка».
Свичкар Н.М., к.е.н., доцент кафедри, Український державний університет науки і технологій.
Супрунова І.В., к.е.н., доцент кафедри, Державний університет «Житомирська політехніка».
Ткачук Г.Ю., к.е.н., доцент кафедри, Державний університет «Житомирська політехніка».
Тростенюк Т.М., доктор філософії, доцент кафедри, Державний університет «Житомирська політехніка».
Фісуненко П.А., д.е.н., професор кафедри, Український державний університет науки і технологій.
Чала В.С., д.е.н., професор кафедри, к.е.н., доцент кафедри, Український державний університет науки і технологій.
Черчак А.О., к.е.н., завідувач кафедри, к.е.н., доцент кафедри, Український державний університет науки і технологій.
Чириченко Ю.В., д.е.н., професор кафедри, Університет митної справи та фінансів.
Юшкевич О.О., д.е.н., доцент кафедри, Державний університет «Житомирська політехніка».
Dariusz Pawliszczy, Doctor of Economics, Dr h. c. mult. Mayor of Gromadka, Professor, University of the Third Age in Gromadka (Poland).
Maija Šenfelde, PhD in Economics, Professor of Macroeconomics, Director of the Institute of National and Regional Economy at Riga Technical University (Latvia).
Marcin Kęsy, PhD in Economics, University of Economy in Bydgoszcz (Poland).

Друкується відповідно рішення Вченої ради
Українського державного університету науки і технологій
(Протокол від 31.10.2024 р. № 3)

Свідцтво про Державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серія КВ № 12699-1583 Р, видане
Міністерством юстиції України 17.05.2007 р.

Перереєстровано Національною радою з питань телебачення та радіомовлення 08.08.2024 року; Ідентифікатор медіа R30-04838

Науковий збірник «Економічний простір» включено до переліку наукових фахових видань України в галузі економічних наук (категорія «Б») на підставі Наказу МОН України від 2 липня 2020 року № 886 (додаток 4)

Галузь науки: економічні.

Спеціальності: 051 – Економіка; 073 – Менеджмент; 075 – Маркетинг; 076 – Підприємництво та торгівля;
281 – Публічне управління та адміністрування; 292 – Міжнародні економічні відносини.

Збірник включений до міжнародних наукометричних баз даних

Index Copernicus та Google Scholar

Е 45 Економічний простір: Збірник наукових праць. – № 194. – Дніпро: УДУНТ, 2024. – 194 с.

У збірнику розглядаються сучасні проблеми просторових економічних систем, сталого екологозбережувачого розвитку економіки, інноваційних процесів макро і мікрорівня, кластерних форм організації бізнесу, ресурсозбереження, фінансових та інвестиційних аспектів економічного зростання. Особливої уваги в збірнику набувають питання підвищення якості освітнянських функцій вищих навчальних закладів, ролі освіти в постіндустріальному суспільстві. Рекомендовано для студентів, аспірантів, науковців, викладачів, представників органів державного управління та місцевого самоврядування.

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою провідної онлайн-платформи PLAG

Наукове видання

ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОСТІР

Збірник наукових праць

№ 194, 2024

Українською та англійською мовами

Відповідальний редактор: *Вертелецька О.М.*

Технічний редактор: *Лебедєв Д.О.*

Підписано до друку 31.10.2024 р.

Формат 60x84/8. Гарнітура Times New Roman.

Папір офсет. Цифровий друк. Ум. друк. арк. 22,63.

Наклад 100 прим.

Надруковано: Видавництво УДУНТ

49000, Україна, м. Дніпро, вул. Лазаряна, 2

Телефони: +38 (050) 320 71 28, +38 (096) 559 20 18

E-mail: publication@economic-prostir.com.ua

ЗМІСТ

Білецька Н.В. ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ДО РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО СЕКТОРУ	3
Богуславська С.І., Чубенко Т.В. ІНТЕГРАЦІЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПЕРСОНАЛУ В МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ	8
Богуславська С.І., Подолинний С.О., Вілівченко П.А. ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ НАДАННЯ ЛІКУВАЛЬНИХ ПОСЛУГ ПЕРВИННОЮ ЛАНКОЮ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ.....	13
Богуславська С.І., Тищенко Є.В., Самойлова А.В., Юров А.О. ПУБЛІЧНЕ АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ТА КОМУНІКАЦІЙНІ ЗВ'ЯЗКИ ПРИ НАДАННІ НЕВІДКЛАДНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В МЕДИЧНІЙ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ.....	18
Бондар В.О. ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ У СФЕРІ ДЕОКУПАЦІЇ.....	24
Рудь І.Ю., Дорохов В.М. АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	30
Шворак Л.О., Гуменюк Я.М. ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ ЯК СЕРЕДОВИЩЕ ПІДВИЩЕННЯ ІННОВАЦІЙНОСТІ ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МАЛИХ І СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ У ЄС	36
Сгіозар'ян А.Г. ЗБАЛАНСОВАНА СИСТЕМА МОНІТОРИНГУ ЯК ЕЛЕМЕНТ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	43
Кустріч Л.О. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ ПОТОКАМИ ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ	49
Назаренко С.А., Шарий В.І., Кіфін О.О. ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕГРАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНИХ БЕЗПЕКОВИХ МЕХАНІЗМІВ УКРАЇНИ ІЗ СИСТЕМАМИ КОЛЕКТИВНОЇ БЕЗПЕКИ ЄС І НАТО	55
Носач Н.М. ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ НА АГРОПРОМИСЛОВОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	60
Опалько В.В., Прошаликіна А.М. ОНТОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	66
Панкова Л.І. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДКРИТОСТІ МІСТ УКРАЇНИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПРОГНОЗНІ СЦЕНАРІЇ.....	74
Руденко О.А., Чаленко В.В., Сергата М.М. ЛІДЕРСТВО ТА ДІЛОВІ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	79
Самойленко Л.Я., Кравченко О.О., Кулибаба З.М. МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ ЯК КАТАЛІЗАТОР РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	83
Смирнова Н.В., Веселовська О.Є. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОГО ІННОВАЦІЙНОГО КОЛЕКТИВУ	92

Галазюк Н.М., Зелінська О.М. РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ВІДБУДОВИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ.....	96
Богуславська С.І., Айрапетян Г.В., Кошель О.О. ОРГАНІЗАЦІЯ ПОБУДОВИ МЕТОДОЛОГІЧНИХ ЗАСАД ДЕРЖАВНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ.....	102
Гузар Б.С., Мельник К.М., Пташник С.А., Шеін В.В. НАДАННЯ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ В КОНТЕКСТІ СТІЙКОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ.....	107
Білик М.Ю., Мороз О.В., Кищик Д.О. МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ AR І VR В МАРКЕТИНГОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ БІЗНЕС-СТРУКТУР.....	114
Зінчук Т.О., Тимошенко М.М. СМАРТ-СТРАТЕГІЇ ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ РЕГІОНІВ ЄС.....	120
Сімахова А.О. ПОВОЄННА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	128
Якимчук О.Ф., Матійчук Л.П., Шабала О.П. ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПАРТНЕРСЬКИХ ВІДНОСИН БІЗНЕСУ І ВЛАДИ У СФЕРІ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	132
Вараксіна О.В., Черевко А.В., Пазинич В.О. КЛЮЧОВІ ЕТАПИ ТА ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ В УПРАВЛІННІ РИЗИКАМИ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ.....	138
Грабчук І.Ф., Бугайчук В.В., Тимчак В.С. ПАРАДИГМА РОЗВИТКУ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН ТА ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ.....	144
Коваль О.В. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	151
Мельник К.М., Бондаренко Н.В., Щербатюк О.П. ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАГЛЯДУ В УКРАЇНІ.....	157
Іванченко Г.В., Семенюк І.Ю., Віртов Б.І. ПЕРСПЕКТИВИ ВИХОДУ УКРАЇНСЬКИХ ВИРОБНИКІВ НА РИНОК КАБЕЛЬНО- ПРОВІДНИКОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ЄС.....	164
Мельничук О.П. КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	170
Панкова А.Ю., Панков Д.О. ОБҐРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ЗМІН НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	177
Шут С.О. ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМАТИКИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ: БІБЛІОМЕТРИЧНИЙ АНАЛІЗ.....	183

CONTENTS

Biletska Natalia

SUPPORT FOR ATTRACTING INVESTMENTS TO THE DEVELOPMENT OF THE TOURISM SECTOR 3

Boguslavska Svitlana, Chubenko Tetiana

INTEGRATION OF DIGITAL TECHNOLOGIES INTO THE PERSONNEL DEVELOPMENT MANAGEMENT MECHANISM IN HEALTHCARE INSTITUTIONS 8

Boguslavskaya Svitlana, Podolinniy Serhiy, Vilivchenko Pavlo

PROBLEMS OF THE ORGANIZATION OF THE STATE POLICY OF THE PROVISION OF MEDICAL SERVICES BY THE PRIMARY LINK OF MEDICAL AID IN UKRAINE 13

Boguslavskaya Svitlana, Tischenko Evgeniy, Samoylova Aliona, Urov Andriy

PUBLIC ANTI-CRISIS MANAGEMENT AND COMMUNICATIONS WHEN PROVIDING EMERGENCY MEDICAL AID IN THE MEDICAL INDUSTRY OF UKRAINE 18

Bondar Vita

FEATURES OF THE DETERMINING THE STATE POLICY OF UKRAINE IN THE AREA OF DE-OCCUPATION 24

Rud Inna, Dorokhov Viktor

ANALYSIS OF CASH FLOWS IN THE ENTERPRISE MANAGEMENT SYSTEM 30

Shvorak Liudmyla, Humeniuk Yaroslav

DIGITAL PLATFORMS AS A CONDITION FOR INCREASING INNOVATION AND COMPETITIVENESS OF SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES IN THE EU 36

Yehiozarian Artur

A BALANCED MONITORING SYSTEM AS AN ELEMENT OF ENTERPRISE MANAGEMENT SYSTEM 43

Kustrich Liliia

MANAGEMENT OF THE FINANCIAL FLOWS OF LOGISTICS SYSTEMS 49

Nazarenko Sergij, Sharyi Viacheslav, Kifin Oleksandr

PROSPECTS FOR THE INTEGRATION OF UKRAINE'S NATIONAL SECURITY MECHANISMS WITH THE COLLECTIVE SECURITY SYSTEMS OF THE EU AND NATO 55

Nosach Nataliia

FORMATION OF A CONTROL SYSTEM IN AN AGRO-INDUSTRIAL ENTERPRISE 60

Opalko Viktoriia, Proshchalykina Alina

ONTOLOGY OF SOCIO-ECONOMIC RESEARCH 66

Pankova Liudmyla

ENSURING THE OPENNESS OF UKRAINIAN CITIES IN THE INFORMATION ECONOMY: CURRENT REALITIES AND FORECAST SCENARIOS 74

Rudenko Oksana, Chalenko Viktoria, Sergata Muroslava

LEADERSHIP AND BUSINESS COMMUNICATIONS IN THE MINDS OF STRATEGIC MANAGEMENT 79

Samoilenko Larysa, Kravchenko Olena, Kulybaba Zoreslav

LOCAL SELF-GOVERNMENT AS A CATALYST FOR THE DEVELOPMENT OF SOCIAL ENTREPRENEURSHIP 83

Samoilenko Larysa, Nazarenko Sergij, Perun Natalia CHALLENGES AND BARRIERS IN THE IMPLEMENTATION OF ANTI-CORRUPTION POLICY AT THE NATIONAL AND REGIONAL LEVELS	87
Smyrnova Nadiia, Veselovska Olena SOCIAL AND PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF FORMING AN EFFECTIVE INNOVATIVE TEAM	92
Galaziuk Natalia, Zelinska Olha THE ROLE AND SIGNIFICANCE OF INTERNATIONAL TRANSFER OF TECHNOLOGY IN THE CONDITIONS OF DEVELOPING THE NATIONAL ECONOMY OF THE COUNTRY	96
Boguslavskaya Svitlana, Ayrapetian Grigoriy, Koshel Oleksiy ORGANIZATION OF METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF THE STATE INNOVATION POLICY IN THE SPHERE OF INFORMATIZATION OF THE HEALTH PROTECTION SYSTEM OF UKRAINE	102
Huzar Bohdan, Melnyk Kateryna, Ptashnyk Svitlana, Shein Vitaly PROVISION OF BANKING SERVICES IN THE CONTEXT OF THE SUSTAINABILITY OF THE BANKING SYSTEM: CURRENT TRENDS AND DEVELOPMENT DIRECTIONS.....	107
Bilyk Maryna, Moroz Olena, Kyshchuk Daria POSSIBILITIES AND PROSPECTS OF USING AR AND VR IN THE MARKETING ACTIVITIES OF BUSINESS STRUCTURES	114
Zinchuk Tetyana, Tymoshenko Mykola SMART-STRATEGIES AND INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF THE EU REGIONS	120
Simakhova Anastasiia POSTWAR SOCIALISATION OF THE UKRAINIAN ECONOMY IN THE CONDITIONS OF EUROPEAN INTEGRATION	128
Yakymchuk Oleh, Matiichuk Liubomyr, Shabala Oleksandr PRINCIPLES OF ORGANIZATION OF PARTNERSHIP RELATIONS BETWEEN BUSINESS AND GOVERNMENT IN THE FIELD OF ENERGY SECURITY OF UKRAINE.....	132
Varaksina Olena, Cherevko Alla, Pazynich Victoria KEY STAGES AND INNOVATIVE APPROACHES IN RISK MANAGEMENT UNDER UNCERTAINTY	138
Grabchuk Inna, Bugaychuk Vita, Tymchak Vira PARADIGM DEVELOPMENT OF LAND RELATIONS AND HIGH-TECHNOLOGICAL LAND USE.....	144
Koval Oleksii THEORETICAL BASES OF INVESTMENT ACTIVITY OF TRANSPORT AND LOGISTICS ENTERPRISES	151
Melnyk Kateryna, Bondarenko Natalia, Scherbatyuk Oleksandr PROBLEMS AND PROSPECTS OF THE DEVELOPMENT OF BANKING REGULATION AND SUPERVISION IN UKRAINE	157
Ivanchenko Halyna, Semeniuk Iryna, Virtov Bohdan PROSPECTS FOR UKRAINIAN PRODUCERS TO ENTER THE EU MARKET OF CABLE AND WIRE PRODUCTS	164
Melnichuk Oksana A COMPLEX APPROACH TO THE FORMATION OF INTERNATIONAL DEVELOPMENT STRATEGIES OF THE ENTERPRISE	170
Pankova Alla, Pankov Dmytro JUSTIFICATION OF THE FEASIBILITY OF IMPLEMENTING CHANGES AT THE ENTERPRISE.....	177
Shut Sergiy RESEARCH ON THE ISSUES OF DIGITAL TRANSFORMATION: BIBLIOMETRIC ANALYSIS	183

УДК 005.21:[316.46:316.77]

DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.194.79-82>**Руденко О.А.**

кандидат економічних наук

Черкаський державний технологічний університет

Rudenko Oksana

PhD in Economics

Cherkasy State Technological University

<https://orcid.org/0000-0002-0713-5405>**Чаленко В.В.**

Черкаський державний технологічний університет

Chalenko Viktoria

Cherkasy State Technological University

Сергата М.М.

Черкаський державний технологічний університет

Sergata Muroslava

Cherkasy State Technological University

ЛІДЕРСТВО ТА ДІЛОВІ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

У статті розглядається взаємозв'язок між лідерством та діловими комунікаціями в контексті стратегічного менеджменту. Особлива увага приділяється ролі лідера як ключової фігури у формуванні ефективних комунікативних процесів, які сприяють реалізації стратегічних цілей організації. Автори аналізують, як лідерство впливає на розвиток внутрішніх і зовнішніх комунікацій та їхню роль у забезпеченні успішного стратегічного управління. Окремо розглядаються сучасні виклики, з якими стикаються лідери в умовах глобалізації та цифрових технологій, а також їхні стратегії адаптації до змін. Розглянуто міжкультурний стиль лідерства в контексті будь-якої культури, що надає можливість проаналізувати існуючі цінності та підходи до керівництва. Доведено що подальших досліджень потребують: крос-культурні бар'єри в комунікаціях; вплив культурних норм на лідерські стилі; роль емоційного інтелекту в лідерських комунікаціях; стратегії адаптації стратегічного менеджменту до різних культурних контекстів.

Ключові слова: лідер, лідерство, ділові комунікації, стратегічний менеджмент, управління.

LEADERSHIP AND BUSINESS COMMUNICATIONS IN THE MINDS OF STRATEGIC MANAGEMENT

This article examines the key role of leadership in the formation and maintenance of effective business communications in organizations. The authors emphasize that in the conditions of constant changes in the business environment and growing competition, strategic management requires leaders not only to have managerial skills, but also to have high communication skills.

The article analyzes how different leadership styles affect internal communication processes, determining how leaders can create an open and supportive communication environment. It emphasizes the importance of interaction between the leader and the team, as well as between management and external stakeholders such as customers, suppliers and partners.

The authors also consider the challenges faced by leaders in the context of digitalization and globalization, and offer recommendations for developing communication skills. The article emphasizes the need to adapt communication strategies to changing market conditions, which allows organizations to be more flexible and competitive.

In addition, the article provides examples of successful leadership practices that demonstrate how effective communication can be the key to the success of strategic initiatives. The authors argue that the integration of leadership and communications into an organization's strategy is a key factor in achieving long-term goals and improving the overall effectiveness of management processes.

Contemporary challenges faced by leaders in the context of globalization and digital technologies, as well as their strategies for adapting to changes, are separately considered. The intercultural style of leadership in the context of any culture is considered, which provides an opportunity to analyze existing values and approaches to leadership.

It has been proven that further research is needed: cross-cultural barriers in communications; the influence of cultural norms on leadership styles; the role of emotional intelligence in leadership communications; strategies for adapting strategic management to different cultural contexts.

Keywords: leader, leadership, business communications, strategic management, management.

JEL Classification: A10, E21, O14, M20

Постановка проблеми. У сучасних умовах постійної зміни ринкових умов, воєнного стану, посиленої конкуренції та глобалізації, лідерство та ділові комунікації стають ключовими факторами успіху стратегічного управління в організації. Проблема полягає в тому, що не всі організації здатні ефективно поєднувати ці елементи для досягнення своїх стратегічних цілей. Багато організацій стикаються з труднощами у поєднанні стратегічних цілей з типом лідерства, що застосовується в компанії. Якщо лідери не мають достатнього стратегічного бачення або не здатні ефективно подавати свої ідеї та мотивувати команду, то це призводить до втрати фокусу і неефективної реалізації стратегічних ініціатив. Комунікаційні проблеми можуть серйозно ускладнювати реалізацію стратегій, особливо в умовах великих організацій або компанії із децентралізованою структурою управління. Відсутність чітких каналів комунікації, недостатній обмін інформацією між різними рівнями організації або недостатня увага до зворотного зв'язку від співробітників призводять до непорозумінь та гальмування виконання стратегії. Для вирішення проблеми необхідно забезпечити стратегічне лідерство, яке здатне адекватно реагувати на зміни та мотивувати співробітників, а також налагодити ефективні внутрішні та зовнішні комунікації. Це дозволить не лише полегшити процес реалізації стратегії, а й забезпечити довгостроковий успіх організації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про зростаючий інтерес науковців та практиків до взаємозв'язку між цими аспектами і їхнього впливу на ефективність організацій у сучасному динамічному бізнес-середовищі. Багато вітчизняних і зарубіжних науковців зробили значний внесок у вирішення питань стратегічного менеджменту та лідерства, зокрема: І. Адіз [1; 2], Коттер [3], Гарі Юкл [4], Гоулман [5], Хірша та Камбелла [6], Хофстеде [7], Макінтайре [8], Басс [9], Аволіо, Б. Дж., Гарднер, В. Л. [10], Грінліф Р. К. [11] та інші. У своїх дослідженнях вони розглядали теоретичні основи й інструменти стратегічного управління в умовах економічної нестабільності, а також аналізували процес розвитку та заходи для стабілізації організацій у будь-яких ситуаціях.

Узагальнюючи наукові досягнення, можна зазначити, що питання розмежування та взаємодоповнення лідерства, ділових комунікацій й стратегічного менеджменту залишається актуальним і багатограним. Сучасні дослідження акцентують увагу на важливості контекстуального підходу до цих понять, враховуючи особливості організаційного середовища, культурні аспекти та індивідуальні риси керівників. Однак існує потреба у подальших емпіричних дослідженнях для розробки практичних рекомендацій щодо ефективного поєднання лідерських та управлінських компетенцій у

різних організаційних умовах.

Метою статті є обґрунтування доцільності та аналіз взаємозв'язку лідерства та ділових комунікацій в умовах стратегічного менеджменту, визначення їхнього впливу на ефективність реалізації стратегічних цілей організації, а також висвітлення аспектів проблеми, що потребують подальшого дослідження: кроскультурні бар'єри в комунікаціях; вплив культурних норм на лідерські стилі; цифровізація та дистанційна комунікація в командах; роль емоційного інтелекту в лідерських комунікаціях; стратегії адаптації стратегічного менеджменту до різних культурних контекстів.

Виклад основних результатів дослідження. Лідерство та ділові комунікації є фундаментальними елементами для успішного стратегічного менеджменту будь-якою організацією. Вони взаємопов'язані і грають важливу роль у досягненні цілей, формуванні командної роботи та ефективному вирішенні стратегічних бізнес-завдань.

Лідерство – це здатність впливати на інших для досягнення спільних цілей. Лідер є тим, хто надихає, мотивує і управляє командою для ефективності роботи. Серед основних особливостей лідерства слід виокреми: візію (лідери визначають загальне бачення та напрямки для організації або команди, повинні мати чітке уявлення про майбутнє і допомагати іншим його реалізовувати); мотивацію (лідери мають вміти мотивувати своїх співробітників, підтримуючи їх у досягненні особистих і командних цілей за допомогою позитивного зворотного зв'язку, визнання заслуг або стимулювання розвитку); прийняття рішень (від лідерів очікують здатності приймати зважені рішення в складних ситуаціях, які можуть впливати на довгостроковий успіх організації та стратегію); адаптивність (лідери повинні бути гнучкими та вміти швидко реагувати на зміни, особливо в умовах невизначеності); емоційний інтелект (лідери повинні розуміти емоції своїх підлеглих, будувати з ними відносини довіри та вирішувати конфлікти з мінімальними втратами для морального стану команди).

Лідери використовують ділові комунікації як інструмент для донесення своїх ідей, мотивації команди та побудови корпоративної культури. Лідерство без ефективних комунікацій неможливе, оскільки успіх будь-якого проекту чи ініціативи залежить від того, наскільки чітко та ефективно буде передано інформацію, і наскільки добре команда сприйматиме та реалізуватиме стратегічні завдання.

Ділові комунікації – це процес обміну інформацією, який сприяє ефективній роботі організації. Вони можуть бути як внутрішніми (між співробітниками), так і зовнішніми (з клієнтами, постачальниками або партнерами). Ділові комунікації здійснюються з допомогою: чіткості і точності (повідомлення мають бути

зрозумілим, чітким і прямим, щоб уникнути непорозумінь); зворотнього зв'язку (ефективні комунікації завжди передбачають можливість для зворотного зв'язку, що дозволяє скоригувати дії чи покращити процеси); адаптації до аудиторії (повідомлення мають бути адаптованими до аудиторії); налагодження зв'язків (успішні комунікації допомагають формувати міцні професійні відносини та довіру як всередині компанії, так і з зовнішніми партнерами) та використання технологій (електронна пошта, месенджери, відеоконференції грають важливу роль у швидкості та ефективності передавання інформації).

У численних дослідженнях лідерство розглядається як ключовий фактор, який визначає успішність стратегічного управління. Дослідження Коттера (Kotter, 2012) [3] показують, що трансформаційне лідерство, яке орієнтоване на довгострокові зміни та інновації, сприяє створенню стратегії, яка здатна адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі. Лідери, які використовують цей стиль, мотивують працівників на досягнення амбітних цілей та створюють атмосферу, що підтримує інновації. Гарі Юкл (Yukl, 2010) [4] підкреслює важливість ситуативного підходу до лідерства, що дозволяє лідерам гнучко реагувати на зміни зовнішнього та внутрішнього середовища, адаптуючи свій стиль управління в залежності від обставин і готовності команди до виконання завдань. Дослідження Гоулмана (Goleman, 2000) [5] підкреслюють, що лідери з високим рівнем емоційного інтелекту краще справляються з викликами стратегічного управління, оскільки вони здатні налагоджувати ефективні комунікації, вирішувати конфлікти та мотивувати співробітників.

Останні публікації свідчать про критичну роль ділових комунікацій у забезпеченні успіху стратегічних ініціатив. Згідно з дослідженням Барретта (Barrett, 2014), чітка та ефективна комунікація сприяє тому, щоб співробітники краще розуміли стратегічні цілі організації, а також власну роль у їх досягненні. Роботи Хайетта та Кремера (Hyatt & Kramer, 2021) вказують на те, що комунікації є ключовим інструментом для управління змінами. Вони підкреслюють важливість прозорого інформування співробітників на всіх етапах стратегічних змін для зменшення опору та підвищення рівня залученості.

Дослідження Хірша та Камбелла (Hirsch & Campbell, 2019) [6] показують, що організації, які активно використовують зворотний зв'язок від своїх працівників, здатні краще адаптувати стратегії до змін у середовищі. Вони зазначають, що зворотний зв'язок дає можливість лідерам приймати більш обґрунтовані рішення. Дослідження Хофстеде (Hofstede, 2020) [7] підкреслюють важливість урахування культурних особливостей у міжнародних компаніях. Лідери, які вміють налагоджувати ефективні крос-культурні комунікації, мають більше шансів на успіх у реалізації глобальних стратегічних ініціатив.

Важливим аспектом досліджень є взаємозв'язок між лідерством та комунікаціями в умовах стратегічного управління. Згідно з дослідженнями Ченса та Аллена (Chance & Allen, 2020), лідери, які активно

використовують комунікації для залучення працівників, досягають кращих результатів у реалізації стратегічних ініціатив. Вчені підтверджують, що ефективні комунікації є основним інструментом лідерів для побудови довіри та створення єдиної стратегічної візії в компанії. Лідери, які використовують прозорі та регулярні комунікації, створюють відчуття залученості та відповідальності серед працівників.

Сучасні дослідження звертають увагу на вплив цифрових технологій на лідерство та комунікації в організаціях. Зокрема, Макінтайре (McIntyre, 2023) [8] наголошує на тому, що лідерам необхідно освоїти нові засоби цифрових комунікацій для забезпечення безперебійного інформаційного обміну в умовах віддаленої роботи та глобалізації.

Трансформаційне лідерство орієнтоване на розвиток та мотивацію команди для досягнення великих змін. Лідери цієї теорії надихають своїх співробітників на самовдосконалення, що допомагає організації адаптуватися до змін і залишатися конкурентоспроможною (Bass, 1985) [9]. Автентичне лідерство підкреслює важливість чесності, самосвідомості та етичного підходу до управління. Лідери цієї теорії будують стосунки на довірі та прозорості, що сприяє зростанню організаційної культури (Avolio & Gardner, 2005) [10]. Службне лідерство акцентує увагу на служінні команді і сприяє їхньому благополуччю та розвитку. Лідери цієї теорії ставлять потреби інших на перше місце, що створює довіру та підвищує ефективність організації (Greenleaf, 1970) [11].

Міжкультурний стиль лідерства в контексті будь-якої культури надає можливість проаналізувати існуючі цінності та підходи до керівництва. Він демонструє, наскільки важливо бути гнучким та відкритим до різних культурних норм, які можуть кардинально відрізнятися від тих, в яких ми існуємо. Такий аналіз підкреслює важливість культурної чутливості та адаптивності в сучасному глобалізованому світі. Уміння підлаштовувати стиль управління під культурні особливості сприяє успішній роботі з різноманітними командами та підвищує ефективність комунікації. Водночас самосвідомість допомагає зберігати власні лідерські принципи, одночасно адаптуючись до нових викликів. Лідер, який володіє гнучкістю, культурною чутливістю та самосвідомістю, здатний стати ефективним управлінцем у будь-якому глобальному контексті.

Саме тому проблеми лідерства та ділових комунікацій в умовах стратегічного менеджменту є багатограничними і включають кілька ключових викликів, з якими стикаються організації: невизначеність стратегічних цілей; низький рівень комунікації між різними рівнями управління; опір змінам; низька ефективність лідерів у періоди криз; розрив між стратегією та комунікаціями; недостатній рівень емоційного інтелекту у лідерів; відсутність адаптації до цифрових інструментів комунікації; культурні відмінності у глобальних командах. Подолання цих проблем вимагає посиленої уваги до розвитку лідерських якостей, комунікативних навичок та гнучкості у керуванні командами в умовах постійних змін.

Висновки. Успішний стратегічний менеджмент значною мірою залежить від ефективного лідерства та ділових комунікацій. Стратегії, засновані на трансформаційному та ситуативному лідерстві, у поєднанні з прозорими, адаптивними комунікаціями, сприяють успішній реалізації стратегічних ініціатив і підвищенню конкурентоспроможності організацій. Таким чином, лідерство та ділові комунікації взаємодоповнюють один одного і є необхідними для успіху в сучасному бізнесі. Отже, можна стверджувати, що розвиток концепції лідерства певною мірою змінює саму парадигму сучасного менеджменту, розділяючи старі й нові підходи до управління, з акцентом на відмінності між керівництвом та лідерством.

Перспективи подальших досліджень включають кілька важливих напрямів, які можуть суттєво

поглибити розуміння даної теми та її практичне застосування: дослідження впливу лідерства в умовах швидких змін; вивчення комунікаційних стратегій у мультикультурних середовищах; роль емоційного інтелекту в стратегічному управлінні; дослідження гібридних моделей лідерства; вивчення впливу кризових ситуацій на лідерство та комунікації; оцінка впливу лідерства на корпоративну культуру та інше. Ефективність лідерства і ділових комунікацій безпосередньо впливає на успіх компаній, що працюють на глобальних ринках. Поглиблене вивчення цих аспектів може допомогти міжнародним компаніям покращити внутрішню комунікацію, посилити взаємодію між співробітниками з різних країн та досягти кращих результатів у стратегічному менеджменті.

Список використаних джерел:

1. Adizes I. (2010). How to Manage in Times of Crisis, p. 42-51.
2. Adizes I. (2019). Organizational Lifecycle. Retrieved from: <https://adizes.com/>
3. Kotter J.P. (2007). Leading Change: Why Transformation Efforts Fail. J.P. Kotter Harvard Business Review. Vol. 85, №1. P. 96- 103.
4. Yukl, G., & Mahsud, R. (2010). Why flexible and adaptive leadership is essential. Consulting Psychology Journal: Practice and Research, 62(2), 81-93.
5. Goleman, D. (2000). Leadership that gets results. Harvard Business Review, 78(2), 78-90.
6. Campbell I. A. (1967). Evidence for Two Current Conduction in Iron. I. A. Camp bell, A. Fert, A. R. Pomeroy. Philosophical magazine. Vol. 15, no. 1. P. 977.
7. Hofstede G. Cultures and Organizations: Software for the Mind. New York : McGraw-Hill, 2010. 578 p.
8. Chudzicka-Czupala A, Hapon N, Chiang SK, Żywiołek-Szeja M, Karamushka L, Lee CT, Grabowski D, Paliga M, Rosenblat JD, Ho R, McIntyre RS, Chen YL. (2023). Depression, anxiety and post-traumatic stress during the 2022 Russo-Ukrainian war, a comparison between populations in Poland, Ukraine, and Taiwan. Sci Rep. 13(1):3602. Retrieved from: <https://doi:10.1038/s41598-023-28729-3>.
9. Bass, B. M. (1985). Leadership and performance beyond expectations. Free Press.
10. Avolio, B. J., & Gardner, W. L. (2005). Authentic leadership development: Getting to the root of positive forms of leadership. The Leadership Quarterly, 16(3), 315-338.
11. Greenleaf, R. K. (1970). The servant as leader. Center for Applied Ethics.

References:

1. Adizes, I. (2010). How to Manage in Times of Crisis, p. 42-51 [in English].
2. Adizes, I. (2019). Organizational Lifecycle. Retrieved from <https://adizes.com/> [in English].
3. Kotter J.P. (2007). Leading Change: Why Transformation Efforts Fail. J.P. Kotter Harvard Business Review. Vol. 85, №1. P. 96-103. [in English].
4. Yukl, G. and Mahsud, R. (2010). Why flexible and adaptive leadership is essential, Consulting Psychology Journal: Practice and Research, vol. 62 (2), pp. 81-93. [in English].
5. Goleman, D. (2000), "Leadership that gets results", Harvard Business Review, vol. 78 (2), pp. 78-90 [in English].
6. Campbell, I. A. (1967). Evidence for Two Current Conduction in Iron. I. A. Camp bell, A. Fert, A. R. Pomeroy. Philosophical magazine. Vol. 15, no. 1. P. 977. [in English].
7. Hofstede G. (2010) Cultures and Organizations: Software for the Mind. New York : McGraw-Hill, 2010. 578 p. [in English].
8. Chudzicka-Czupala A, Hapon N, Chiang SK, Żywiołek-Szeja M, Karamushka L, Lee CT, Grabowski D, Paliga M, Rosenblat JD, Ho R, McIntyre RS, Chen YL. (2023). Depression, anxiety and post-traumatic stress during the 2022 Russo-Ukrainian war, a comparison between populations in Poland, Ukraine, and Taiwan. Sci Rep. 2023;13(1):3602. Retrieved from: <https://doi:10.1038/s41598-023-28729-3>. [in English].
9. Bass, B. M. (1985). Leadership and performance beyond expectations. Free Press. [in English].
10. Avolio, B. J., & Gardner, W. L. (2005). Authentic leadership development: Getting to the root of positive forms of leadership. The Leadership Quarterly, 16(3), 315-338. [in English].
11. Greenleaf, R. K. (1970). The servant as leader. Center for Applied Ethics. [in English].